

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç** tarafından **Anayasa'nın 98. ve İktüzüğün 96. ve 99. Maddeleri** gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Burçgül ÇUBUK

İzmir Milletvekili

Dijital Mecralar Komisyonu Üyesi

Anayasa'da tanımlanan eşitlik, kişinin dokunulmazlığı, kişinin maddi ve manevi varlığı, özel hayatın gizliliği gibi haklar pek çok durumda yaşama hakkı kadar önemlidir. Bu hakların ihlali, yaşama hakkının ihlali anlamına gelebilir veya buna sebebiyet verebilir. Anayasa'nın 10'uncu, 17'nci ve 20'nci maddelerinin önemi, yasalarla da teyit edilmiştir: Türk Ceza Kanunu'nun 122'nci maddesi nefreti ve ayrımcılığı yasaklamıştır. Yine Türk Ceza Kanunu'nun 216'ncı maddesi halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmeyi, halkın bir kesimini bölgesine, dinine, sosyal sınıfına, cinsiyetine dayanarak aşağılamayı suç saymıştır. Aynı şekilde 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 8. Maddesi de medya sağlayıcıların yayınlarının ilkesel sınırlarını çizmiştir: Yayınlar "İrk, dil, din, cinsiyet, sınıf, bölge ve mezhep farkı gözeterek toplumu kin ve düşmanlığa tahrik edemez veya toplumda nefret duyguları oluşturmaz." Aynı maddenin devamında da yayınların insan onuruna aykırı, küçük düşürücü, aşağılayıcı olamayacağı ve özel hayatın gizliliğine saygı göstermesi gerektiği vurgulanmıştır.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 6 Eylül 2023 tarihinde İstanbul Aile Vakfı adlı kurumun düzenlediği "LGBT propagandasına dur de" etkinliğinin duyurulması amacıyla hazırlanan ve ulusal televizyon kanallarında yayınlanması öngörülen bir kamu spotuna onay vermiştir. Söz konusu kamu spotu 12 Eylül 2023 tarihi itibarıyla yayınlanmaya başladı. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun spotun yayınlanmasına dair kararı yukarıda sınırları tarif edilen hukuki çerçevenin dışında yer almaktadır. Hukuka aykırıdır.

LGBTİ+'lar sistematik olarak dışlanmakta, hedef gösterilmektedir.

Kaos GL Derneği'nin "Özgürlüğe Yürüyelim" üst başlığıyla yayımlanan "LGBTİ+'ların İnsan Hakları 2022 Yılı Raporu"na göre, 2022'de 15 şehirde devlet koruması altında nefret mitingleri yapılırken, en az 571 LGBTİ+ aktivisti gözaltına alınmıştır. Türkiye'nin son on yılını değerlendiren raporda, devlet kurumları ve kamu görevlilerinin "LGBTİ+'ları kamusal alandan tasfiye etme" politikası, ihlalleri yaratan en önemli etmen olarak görülmüş ve sadece 2022 yılı boyunca 612 kişinin işkence ve kötü muameleye maruz bırakıldığı, 225 kişinin fiziksel şiddete uğradığı, 571 kişinin özgürlük hakkının ihlal edildiği belirtilmiştir. Yine Sivil toplum kuruluşu *International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association*'ın (ILGA-Europe) Mayıs 2023'te yayımladığı rapora göre, Türkiye LBGTİ+ hakları konusunda, 50 ülke arasında en son sırada yer almaktadır.

LGBTİ+ yurttaşlara yönelik dışlayıcı, aşağılayıcı, maddi ve manevi varlıklarını hedef alan her söylem, aynı zamanda yaşama haklarına da kastetme riski barındırmaktadır. Nitekim saldırılarda hayatını kaybeden veya ağır biçimde yaralananlar olmuştur. "Trans cinayetleri izleme projesi" (*Trans Murder Monitoring – TMM*) verilerine göre, Türkiye'de 2008' yılından bu yana en az 58 trans cinayeti işlenmiştir. Yine *Bianet.org* tarafından sistematik olarak güncellenen "erkek şiddeti çetesi" göre, sadece 1 Temmuz 2011 – 30 Ekim 2015 tarihleri arasındaki 4,5 yılda, Türkiye'de 8 ilde 17 trans kadın öldürülmüştür. Bu yıl da 5 Ocak 2023 tarihinde trans kadın Ecem Seçkin, kendi evinde, 31 bıçak darbesiyle öldürülmüştür.

Bu bağlamda;

1-Bakanlığınız kanunlara ve Anayasa'ya aykırı işlem tesis eden RTÜK hakkında işlem yapacak mıdır veya verilen hukuksuz, usulsüz kararı hakkında RTÜK'ten ve kararda imzası olan yetkililerden izahat talep edecek midir?

2- Söz konusu "LGBT propagandasına dur de" etkinliğiyle ilgili videoyu yayınlayanlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 122 ve Türk Ceza Kanunu'nun 216. Maddeleri uyarınca işlem yapılacaktır mıdır?

3-LGBTİ+ yurttaşlar hakkında dezenformasyon yapmayı hedefleyen, İstanbul Aile Vakfı adlı kurumun hazırladığı video nasıl bir "kamu yararı" ihtiva etmekte ve "kamu spotu" kategorisine nasıl alınmaktadır?